

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Fiaja M. Viteazul
(Nagypiac tér) 11/0
TELEFON: 670.
Megjelenik
minden pénteken.

NÉPÜNK

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak:
BELFÖLDÖN
1 évre . . . 250 L.
1/2 " . . . 130 "
1/4 " . . . 65 "
KÜLFÖLDÖN
1 évre
gyarországi P 12.
venko Ck 75.
stria . . . S. 18.
Jugoszlávia. D. 120.

Ünnep után. Hitközségeink válságához

Jelen cikkünket, azon körülmény teszi aktuálissá, hogy az erdélyi nagyobb orthodox hitközségek a közeli hetekben összeülnek, hogy súlyosan válságos helyzetükkel foglalkozzanak és keressék a módokat, mellyel azokon segíthetnek. Egyidejűleg módot akarunk adni ortodoxiánk prominens vezetőinek, hogy a kérdésben lapunk hasábjain hozzászóljanak.

Szerk.

Az ünnepi ájtatosság után, évezredek imáinkól megújodottan új munkához kell látnunk. Ünnepeink után férfiasan viselnünk kell annak konzekvenciáit, hogy bűnösök vagyunk önmagunkkal szemben és magunknak legveszedelmesebb ellenségei: *mi vagyunk*. Fájdalom, gyakran tapasztalhatjuk, hogy a zsidó nép legnemesebb céljainak megvalósítását, testvéreink maguk akadályozzák meg és rombolják szét. Legnagyobb tragikuma ennek, hogy a romboló munkát gyakran testvéreink rövidlátó jóhiszeműséggel végzik, azon elgondolással, hogy útját állják a szerintük új, a zsidó népre árthatmas folyamatnak. Azon folyamatnak, mely lendülettel megújodási mozgalmat jelent és egyúttal oly régi, mint maga a zsidóságunk és szent vallásunk. Igen, vallásunk egyedül mentheti meg és biztosíthatja zsidóságunk számára, a fennmaradást.

Nem beszélünk itt most a hitehagyottokról, a népek között elmerülni akarókról, hanem azokról az egyébként jó zsidó testvéreinkről, kik közöttünk élnek és gyűlölettel elvakultan felette korlátolt nézőszögből, vagy nem látják, vagy nem akarják látni azt a nagy veszélyt, mely úgy lokális, mint univerzális viszonylatban, a zsidóságot fenyegeti.

Érvelhetnénk azzal, hogy más népeknek is vannak belső szellemi harcaik és kulturproblémáik, melyek lényegben nem árthatnak. De mi nem hasonlíthatjuk össze magunkat olyan népekkel, melyek saját országukban élnek. A *mi* népi sorsunk és életünk sokkal veszélyesebb, mivel föld, illetve országnélküli nép vagyunk. Hogy is érezhetjük magunkat biztonságban, midőn gyakran még egy maroknyi idegen is elnyomott már oly népet is, mely ősidők óta saját földjén virágoztatta fel nagy állami kultúráját? Gondoljunk csak arra, hogyan lettek nagy népek egység hiányában leigázva, csak azért, mert viszálykodásaikban idegenekhez merészkedtek fordulni.

Most, hogy az ünnepek után, a munka jegyében zsidóságunkért újból pihent erővel dolgozni kezdünk, reméljük az annyszor ismételt zsidó testvériségetől áthatott valódi igaz zsidó egység megteremtését, mely egyedül biztosíthatja zsidó népünk maradandó boldogulását. Szomorú, de való, hogy a zsidó szolidaris testvériségs és szeretetté még távol van attól, hogy az oly sokféle érdeklenségek felé tudjon, — a nagy közösség érdekében — helyezkedni. Ezért további harcainkban, ha párt-harcok robbannak is ki közöttünk, vehemenciájuk által árthatnak esetleg a zsidóságnak, de soha nem szabad tőlük jószándékot elvitatni és a legnagyobb jóindulattal kell elismernünk, hogy mindnyájunknak becsületos zsidó céljai lehetnek. De mindez csak addig, míg bármely részről zsidók nem hívnak segítségül zsidók ellen egy idegen hatalmat vagy nem-zsidó pártot, miáltal az ártalmatlan, jószándékunk látszott oponálásból, kérelhetetlen rom-

bóds lesz. Az ilyenek számára nem találhatunk sem mentséget, sem enyhítő körülményt!

Mi nemzeti alapon álló vallásos zsidók eszmei harcainkat a zsidóság érdekében csakis oly zsidó testvéreinkkel vívhatjuk meg, kik hisznek a zsidó mult hagyományán felépülő, örökéletű zsidó jövőben és hajlandók ezért áldozatot is hozni. Nem szüntünk meg hangoztatni, hogy csakis oly zsidó testvéreinkkel dolgozhatunk és haladhatunk, — ha különböző utakon is, — kik velünk együtt vallják a világ zsidóságának oszthatatlan egységét. Vallják és hirdetik, hogy a világ minden táján szétszórt zsidóság egy és ugyanazon néptesthez tartozik, egy közös zsidó cél és ideál felé törekszik, ugyanazon történelmi multtal és hivatással. Aki ennek ellenkezőjét állítja, az tagadja a zsidó fejlődést és a zsidó politikai létjogosultságot. Aki tagadja ezt az egységet, avagy azt állítja, hogy a zsidóság csupán vallásos testület, az vagy nem érti, vagy nem akarja érteni a zsidóságot, illetve el akar távolodni az őt terhelő zsidóság eszményiségétől.

Ezen elvektől indítva, nekünk román impérium alatt lakó zsidóknak, életlehetőségeink, fennmaradásunk és jövőnk biztosítására csak egy lehetőségünk van; ha népi életünk évezredek óta kiépített várait: *hitközségeinket megerősítjük* és visszatérítjük ahoz az ősrégi tradícióhoz, mely szerint azok zsidó népközségi teendőkkel is foglalkozzanak. A hitéleti teendők mellett, tekintettel arra, hogy nagy összefogó kapcsát képezi összszidóságunknak, — jóléti, szociális és jelen körülmények között önvédelmi szervet is kell reprezentálnunk.

Fájdalommal állapíthatjuk meg, hogy a beláthatatlan időkre és szilárd alapokra teremtődni vélt erdélyi orth. hitközségeink helyzete egyre jobban bizonytalanabbá válik. Az a zavar, mely a Magyarországtól levált Erdély hitközségeinek szervezetét tíz év óta folyton gyengíti, nem hogy megszűnt volna, de a jobbiztonság hiánya folytán egyre fokozódik. Hitközségeink a megosztódás által felszívott energiák eredményeképp lecsökkentett ellentállóképességűekké váltak.

A katasztrofális gazdasági viszonyok, a rendezetlen állami törvények, zsidó pártpolitikai

villongások és önző törtételek egyre fokozódó koncentrált támadásokat intéztek hitközségeink ellen.

Ezek által oly szomorú állapotok teremtődtek, hogy a legnagyobb körültekintést, tapintatot és szervezeti munkát igényel, hogy hitközségeinket zilált erkölcsi és gazdasági viszonyaiból kimentstük.

Ha hitközségeink talpraállítására szívünkön fekszik, úgy valamennyiünknek részt kell kérnie eme felelősségteljes munkából, hacsak a könnyelmű lelkiismeretlenség vádját nem akarjuk vállalni. Valamennyiünknek össze kell fogni egy jobb zsidó jövő érdekében és vérző sebeinket, ha lehet odaadó kezeléssel, ha pedig más út nincs, radikális operatív beavatkozással kell kigyógyítanunk.

Össze kell fogjunk az összes zsidó energiákat egy nagy Zsidó Hitközségek Országos Szervezetének megteremtésére.

Az antiszemizmus féktelenségei országszerte felárgáltak ugyannyira, hogy a zsidó élet és vagyonsbiztonság mindenütt komoly veszedelemben forog. Minden hitközségünk - kivétel nélkül - a legsúlyosabb anyagi terhek alatt nyög és gazdasági létét csakis legsúlyosabb nélkülözések mellett tudja napról-napra vonszolni. Zsidóságunk létfenntartási lehetőségei teljesen megbénultak, jövedelmi forrásai bedugultak és ezen vigasztalan helyzet magával rántja hitközségeinket, melyeknek anélkül is szűkre szabott költségvetési egyensúlyát felborítja.

Össze kell tehát fognia hitközségeink hivatott vezetőinek és támogatnia kell őket összes *rabbijainknak*, hogy megteremthessük gazdasági lehetőségét eddigi bevehetetlen várainknak. Mindaddig, míg nem késő, míg az a súlyos viszonyok terhe alatt teljesen össze nem roskadnak.

Elérkeztünk a tízenkettedik órához! Esméljünk fel az utolsó órában mindaddig, míg nem késő!

Félre minden párt és egyéni érdekekkel! El kell ezeknek törpülnie akkor, midőn egyetlen legdrágább kincsünk, egyetlen összefogó kapcsunk, hitközségeink vannak veszélyben.

Gyűljenek össze hitközségeink vezetői, fogják össze valamennyi hitközségeinket egyetlen nagy zsidó keretbe és teremtsék meg zsidóságunk politikai, gazdasági és kulturális érdekeinek védelmére, valamint az antiszemita kilengések lehetetlenné tételére: *Országos Hitközségi Szervezetünket.*

Wasserstrom Sándor

A „Dolgozó Palesztina” első világkongresszusa

Berlin október 12. A palesztinai munkásság hivatalos szervezete a „Hisztadrut” szeptember 27-re hívta egybe a „Dolgozó Palesztina” érdekében első világkongresszusát, amelyen mintegy 20 ország zsidó munkásságának 210 delegátusa vett részt. A kongresszus feladata volt, a zsidó munkásság érdeklődését felkelteni és bekapcsolni Palesztina felépítésébe, amely a kongresszus lefolyása után teljes sikerűnek mondható. A világ egész zsidó munkássága, az eddigi pártkeretek fenntartásával, a nagy amerikai zsidó munkásszervezeteket is beleértve, részt vett a kongresszuson és ami még fontosabb, a hivatalos szociálista internacionálé, amely sokáig nem akart tudomást venni a külön érdekű zsidó munkásság önálló szervezkedéséről, ezen a kongresszuson hivatalosan képviseltette magát és Eduárd Bernstein, valamint több szociálista vezérférfi üdvözölték és méltatták a Palesztináért dolgozó zsidó munkásság kongresszusát.

A megjelentek sorában ott voltak mint vendégek Einstein professzor, Nahum Sokolov, a cio-

nista exekutive képviselőjében, Jean Longuet, a francia szociálista párt nevében, Knoll, az öt millió tagot számláló németországi szervezetek képviselőjében, akik valamennyien meleg és együttérző szavakban üdvözölték a kongresszust. A régi Herrenhaus (volt felsőház) palotájában folyt le a megnyitó ülés, amelyen Ben Gurion a palesztinai munkásság vezére tartotta a megnyitó beszédet. Lelkes óvációt rendeztek Eduárd Bernsteinnak, akit a kongresszus tagjai, helyükről felemelkedve ünnepeltek, amikor szólásra emelkedett. A bazeli programban az eretjiszraéli új közösség testvériségének és egyenlőségének kialakulási lehetőségeit látja és az új zsidó otthonban a kultúra és civilizáció hatalmas bástyáját. Nahum Szokolov héber üdvözítő beszéde alatt a „baloldali” Poalé Cion hívei, akik jidischiszták vagyis a jiddis nyelvet akarják a zsidóság népnyelvének — kellemetlen tüntetést rendeztek, de később megnyugodtak.

A másnapai ülésen megjelentek még a belga szociálista párt vezére, Camill Huysmans, volt mi-

niszter és Louis Pierard belga képviselő, valamint a nemzetközi munkahivatal képviselője, Goudal. Huysmans üdvözlő beszédében hangsúlyozta, hogy ő mindig sikraszállt az internacionáléban azért, hogy a cionista szocialista pártot felvegyék és elismerjék, mert az elnyomott nemzetek képviselői soha sem tartották utópiának Palesztina felépítését és ennek a műnek a támogatását sohasem tartották Marx tanaival ellentétes dolognak. Belgiumban is két nemzet él. Ebben az értelemben az én jelenlétű „vallón” elvbarátom, Pierard elvtárs, az „elnyomó arab”, magam pedig az „elnyomott szegény zsidó vagyok”. Miként azonban a vallonok és a másik nép a szocializmus jegyében egymásra találtak, úgy fog-nak a palesztinai zsidók és arabok ezen a téren találkozni. Remélem, hogy az összes szocialista pártok és szervezetek támogatni fogják a zsidó nép palesztinai törekvéseit a zsidóság és a társadalmi béke érdekében.

Louis Pierard „A Népszöveiség és a Palesztina mandátum” címen tartott érdekes referátumot.

A kongresszussal kapcsolatban nagy fogadó-est volt, amelyen a palesztinai zsidó munkásság, valamint a jelenlétű szociáldemokrata vezeték tartottak beszédet. Lelkes tetszést keltett a haifai arab munkásklub arabnyelvű üdvözlő sürgönye.

Még egyszer a katonadolog

Ullmann Sándor ur a Dolgozók Blokkjának városi képviselője éles kirohanást intéz ellenünk a „Magyar-Szó” október 5-iki számában. Alkalmat hozzá legutóbbi vezércikkünk nyújtotta, melyben leközlöttük Popescu ezredes nyilatkozatát, a nagy port felvert állítólagos kaszárnyai antiszemita propagandák ügyében. Gerinctelenséget és a zsidó önérték hiányát veti szemünkre, mert konciliánsan elfogadtuk elégtételnek az ezredes ur mentegetődzését és kategorikusan hangzó cáfoló nyilatkozatát. Az idegenekről szóló kitélt meg éppen alkalmasnak találja, hogy fejünkre olvassa a meghunyászkodást és a visszavonuló struccpolitikát minden kényesebb probléma alól.

Nem akarunk perbe szállni Ullmann ural a politikai harcmodor felől. Ő olyan elvet képvisel mely megtestesítője a kombatáns harcmodornak. Nálunk még a harc csak kikerülhetetlen szükség-szerűség, ha a sérelmek orvoslására más formát nem találunk. Mi nem mártirokkal akarjuk elérni, hogy a zsidóság helyzete több megértésre találjon, hanem sokkal szívesebben vesszük, ha a békülékeny-ség szellemében lefolytatott eszmecsere hozzák meg a helyzet jobbrafordulását. Egy dolgot ne

felejtse el Ullmann ur! A mi hátunk mögött nem állnak szervezett munkástömegek százezeres csopor-tjai, ami fegyverünk legfeljebb az igazság és az emberi jog arzenálja és háttérünk a népek élő lelkiismerete. Nekünk sokkal fontosabb, hogy egy elhagyott falusi zsidót megmentsünk a csendőrmesterek ömeltőségének bosszúvágyától, minthogy egyentáru vagy legalább is kevésbé kiszolgáltatott városi zsidó potentátok harcias csatalkatásai csatogtassuk állítólagos vagy valódi sérelmezettjeink előtt. És sajnos, a zsidóságban sokkal több a bosszúvágy és melldöngető fegyvercsörtetés által felkorbácsoló dühnek könnyen hozzáférhető egyén, mint a társadalmi pozíció és egyéb biztos fedezéket nyújtó körülmények által védett noli me tangere személyiségek száma.

Ez a megdondoláson okozhatja azt, hogy Ullmann ur némelykor gerinctelenséget vagy meghunyászkodást láthat egyes eljárásunkban. Pedig Ullmann ur és azon társai, akik minden kárárt csomót keresnek, ha kifejezetten zsidó nemzeti alapon állók tevékenységéről van szó és akik minden igaz zsidó törekvést cinikus leicsinyléssel intéznek el, megállapíthatják már hogy a legbecsületesebb és legodaadóbb szándék vezette mindig összes lépésünket eddigi működésünk alatt.

Mi is tudjuk, hogy olyan elfojtott keserűségek középette, mint ahogy a romániai zsidóság él, könnyebb a közönségnél demagógiával hatást elérni és biztosabban lehet állandó mementóüvöltéssel népszerűséget szerezni. De éppen azért, mert lapunkat nem üzleti nyereszkesdés hivatja életre és végcélunk nem minél több előfizető gyűjtése, választunk némelykor olyan utat, mely ha hosszabb is, de becsületesebb és őszinte meggyőződésünk szerint biztosabb és kevesebb zökkenéssel jár, nem miránk, hanem ártatlan zsidó testvéreinkre nézve. Ugyanakkor valahányszor általános zsidó érdekek szempontjából a célszerűség úgy kívánta, sohasem félünk és sohasem késtünk a legbátrabban és a legélesebb nyíltsággal „állj”-t követelni a román köz-állapotok elfajulására.

Ezt, reméljük, Ullmann ur is bir annyi objektivitással, hogy elismerje — dacára a közöttünk fennálló óriási világnézeti differenciáknak.

Még csak egyet. Mindenkor küzdöttünk olyan odaadóan, olyan sikerrel — zsidó érdekekért — mint Ullmann ur és hasonszőrű elvtársai. Zsidó népi gerincességét és nemzeti öntudatát legkevésbé az internacionálétól fogunk tanulni, kikre a zsidó érdekek képviseletét soha nem fogjuk bízni.

Eddig az általános bevezetés, a jelenlegi konkrét esetre vonatkozólag pedig válaszuk a következő

Midőn a városban elterjedt hírek hozzánk is eljutottak, egy percig sem gondolkodtunk azon, hogy akár a legélesebb harcok árán is, a legteljesebb elégtételt kell követelnünk egy ilyen — elegendő még Romániában is szokatlan jelenség miatt. De éppen, mert egy felelősségteljes állásban levő magasrangú katonatisztról volt szó, akiről nehezen tételezhető fel, hogy jogtörésre buzdítaná alantasait, mely esetleg a katonai fegyelem megbomlását eredményezheti, és mert éppen Popescu ezredes egész eddigi multja és törvényisztelete valószínűtlenné tette a róla hirtelt antiszemita propaganda valódiságát, elhatároztuk, hogy — még a szokásos gondosságon túl is — a legautentikusabb helyen, az ezredes úrtól fogunk felvilágosítást kérni. Erre következett a cáfoló nyilatkozat. Midőn értesült, hogy milyen hírek keringenek róla a városban, megkért bennünket, hogy éppen annak dokumentálására, hogy milyen súlyt helyez a zsidóság véleményére, közöljék nyilatkozatát, mely szövegét minden változtatás nélkül tartalmazza beszédét. Hogy pedig nagyrabecsülését és hálaérzetét lelkiismeretes és konciliáns eljárásunkért kifejezésre juttassa — mint már jeleztük — azonnal elrendelte, hogy a hadgyakorlatokra behívott zsidó katonák az ünnepekre való tekintettel, 10 nappal előbb hazabocsátassanak, az összes zsidó katonák elleni fegyelmi eljárások megszüntessenek és a zsidók az összes ünnepek utáni szabadságot kapjanak. Biztosított bennünket örökös hálájáról és felkért bennünket, hogy bármikor szükségünk lesz valamire zsidó érdekek szempontjából, forduljunk csak bizalommal hozzá.

Most kérdezzük, ki járt el helyesebben, mi; akik higgadt megdondoltságunkkal egy megbecsülő barátot szereztünk a zsidóságnak, vagy Ullmann ur, akinek egy mende-monda is elég alapot szolgáltatott, hogy Popescu ezredes uron keresztül ellenünk kirohanást intézzen.

Azt hisszük, ha Ullmann előbb látja a nyilatkozatot, ő is megdondolta volna, mielőtt beszédét Popescu ezredes ur ellen elmondta volna.

Habár az is igaz, hogy neki még akkor is volt mit fájlalni. De hát ez igazán nem tartozik a „Népünk” programjához.

Mi az igazság a Mizrachi válságáról?

Az egyik erdélyi cionista hetilap, két utolsó számában hangzatos címmel és nagy kedvteliséssel ír a Mizrachi-Világorganizációban beállott válságról. Nem feledkezik meg reámutatni a mizrachi mozgalomban várható nagy szakadási akcióra is, melynek fejleményét a cionista világ feszült érdeklődéssel várja. Megnyugtathatjuk ezúttal „aggódó” cionista lapársunkat, hogy jól értesültsége ezúttal csődött mondott. A külföldi lapokból vett egyoldalú információja, tendenciózus alarmizásra alkalmas lehet ugyan, de mint „hivatalos”, az erdélyi cionista mozgalomnak legkevésbé sem tesz szolgálatot.

A tényállás egyébként az, hogy a Bécsben megtartott Mizrachi Waad Harasi (Legfelsőbb tanács) gyűlésén, melynek lefolyásáról annak idején lapunk hasábjain kimerítően referáltunk és ahol a Mizrachi valamennyi országos szervezete képviselve volt, — a német delegátusok a szervezeti és pénzügyi kérdésben külön javaslatot tettek. A többségben lévő legnagyobb mizrachi centrumokat képviselő palesztinai, amerikai, délafrikai, lengyel, litván, ausztriai, csehszlovákiai, magyar, román, köztük az

erdélyi és Európa nyugati államainak delegátusai azonban a német indítványt elvetették. Innen a német mizrachisták érzékenysége, mely azonban semmi körülmények között nem fog jelenteni a Világszervezetben szakadást. Vajha a többi cionista pártok közötti ellentétek — úgy univerzális, mint lokális viszonylatban, melyet lapársunk oly mély logikával elhálgat, — oly hamar áthidalhatók és elsimíthatóak lennének, mint a mily gyorsan, még a többi cionista pártok intranzigenciájával szemben is türelmes Mizrachi Világszervezetünk a német csoportunkat megbékéli. Lapunk szűk terjedelme folytán, egyébként ezen kérdésre még legközelebbi számunkban visszatérünk.

Várad zsidósága — Borsáért.

Augenstein József 3000 lei. Gelberg Manó és fia 1200 lei. Stern Simon és családja, Hitter József 1000—1000 lei. Özv Kohn Lázárné, Hitter Sámuel és Dezső, Hitter Zsiga, Klermann Izsák, Glück Béni igazgató, Heller Emil és családja, dr Löblé László és családja, Rosenberg Chaim Léb 500—500 lei. A barátai otthon pensió műkedvelő gyermek-előadás jövedelme Weisz Jakab tanár ur által 470 lei. Schwalb Lázár 378 lei. Berkovits Hermann, Préz, Grünberger Ignátné, Ullmann Jakab, Hitter Lajos, Mezei Márton 300—300 lei. Ogárdi János, Ápfel Jakab, Krauer Hermann, Salamon Mór, Rosenfeld Jolán, Schwartz és Rosenfeld, Kállai, Sándor Dezső, Eisler Adáibert, Schwarz József, Dappelt Miksa, Grünfeld, Auszlander, Schwartz Samu, dr Kovács Jenő, Urán Mihály, Mezei Albert, Goldmann Lipót, Engler Izidor, Hitter Zsiga, Motzen Samu, Neumann Lipót, Reich Izsák és családja, ifj. Klein Jakab, Goldstein Salamon, Horovitz Juda rabbi, Gutfmann, Ganz Hermann, Klor Antal, Taub Dezső, Biró Márk iskola igazgató, Hirschmann Ede, Sternberg Izsák 200—200 lei. Farkas Sámuel 144 lei.

Mielőtt szükségletét



harisnya, trico, keztyü stb. kö-tőtáruban

fedezné keresse fel

Rippner Testvérek

és Társa céget

Oradea, Piața Unirii

üzletét, hol kicsinybeni vásárlásnál is

engros árakban lesz kiszolgálva.

STEAUA ROMÂNIEI

Román Biztosító-Társaság Bnkarestben

Alaptőke és saját tartalékok 141,000.000 Leien felül

Tűz-, jég-, szállítmány, betöréses lopás-, üveg-, baleset-, szavatossági, automobil és géptörés-biztosítások

ÉLETBIZTOSÍTÁSOK

orvosi vizsgáival és anélkül. Előnyös feltételek, jutányos díjtételek

ERDÉLYI VEZÉRKÉPVISELETEK:

Arad, Braşov, Cluj, Gheorgheni, Lugoj, Sătmár, Sibiu, Timişoara, Târgu-Mureş.

Oradeai vezérügynökség: Piața Unirii 2. Telefon szám: 317.

T. VÁSÁRLÓKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

1 mtr. Bőrerős mosott vászon	Lei 25	1.50 hosszúságú türrölköző	Lei 36
1 „ Prima férfi ing zefirek	„ 28	Prima egyenmő kanavász 1 mtr	„ 39
1 „ Cérna batistok minden színben	„ 29	Tartós kötény kloth 1 mtr.	„ 65
1 „ Francia jó mosó delain	„ 33	Prima ágyemű damaszt	„ 68

Teljes menyasszonyi kelengyék szabócékek, szövetmaradékok, lópokrócok és szőnyegek minden árban. Iskola Alapítvány - Kolozsvár. Üránvételre rendelések pontosan eszközöltetnek.

ŐSZI SZEZON LEGALKALMASABB VÉTELEI!

100 c szél, brokátsejtem kabátbélés	Lei 69
100 „ 1.50 széles lepedő vászon	„ 88
1 drb. 6 személyes abrosz	„ 125
1 „ családi paplan	„ 275

KELLER S. MAYER - Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-uca 10 sz.)

HIREK

Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR
„Népünk” cikkeinek utannyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Tisri 25. október 17.
Szombat, Tisri 26. október 18.

Szombat bejövetele:

üzlet bezárás 5.20
gyertyagyújtás 5.25
I-tentisztelet kezdete 5.35
Szombat kimenetele 6.30

Isten vele Maniu ur!

Isten vele Maniu ur, búcsúzóul vegye tőlem pár lyrai sort, hiszen Önt másképen, mint lyrai módon nem is lehet elbucsztatni. - Oh nem, ne higgye Maniu ur, hogy fáj nekünk az Ön távozása, hiszen Ön, aki az Igazság, a Törvény, a Jogrend és a Munka diadalát jelentette valamikor (oh de régen volt és mennyi minden történt azóta), eltávozt a munkából a közöny, a hidegség és részvétlenséget kapja útravalóul uralkodójától, pártjától és az egész hazától... Isten vele Maniu ur, hamis Messiás!...

Isten vele Maniu ur... Vajon bennünket Önre mi fog emlékeztetni? A lehetetlenségig felemelt adók, a korrupció további eldurvulása, az antiszemitizmus további fékevesztett elsodródása. Borsa és Targul-Frumos, Sucava és Balteni, ezek az Ön kormányzásának kiemelkedő határállomásai... Semmi jót, de minden rosszat köszönhetünk Önnek Maniu ur.

Isten vele Maniu ur, itt hagyott bennünket, mint hűtlen kapitány a süllyedő hajót. Hisz Ön is látja, Ön is tudja, hogy a gazdasági válság százezer-számra termeli ki a munkanélkülieket, hogy a parasztnak a tehenét, a munkásnak párnáját viszik el adóba, hogy a középosztály züllik, züllik visszatarthatatlanul és menthetetlenül, hogy a kereskedelem görcsös agóniában fetreng, hogy az ipar és termelés — mindaz ami egy országot nagyra, gazdaggá és boldoggá tehet — ájultan fekszik, az adó, a bürokratizmus és korrupció ravatalán. A külföld semmilyen bizalomra nem érdemesít bennünket, hogy Észak Réme föld alatt és föld felett áskálódva és orozva nyújtja előre félelmetes csápjait, hogy ennek az országnak minden kisebbsége zúg és elégedetlenkedik, hogy a hajó, a hullámok tetején járja tajtékos táncát S. O. S. és Ön elmenekül... Isten vele, hűtlen kapitányunk, Maniu ur...

Isten vele Maniu ur, hiszen most Ön elvonul badacsonyi kis birtokára, kontemplatív életet élni... Nem törődni senkivel és semmivel, csak nézni, szemlélődni és figyelni fog... Am mi tudjuk jól, hogy ebben a pihenésben előveszik Önt a régi álmok, a régi vágyak, a hajdani káprázatos illúziók, mikor még Tisza Istvánnal és Apponyi Alberttel szemben harcolt Nagyrománia megvalósulásáért. Mintha látná Önt szemben ülni abban a nagy görög palotában ezekkel az urakkal s akkor Ön is feltette magában, hogy igen... igen én Maniu Gyula a kis blaji ügyvéd, én fogom megcsinálni az újkor legmerészebb álmát és modern nagystíli Nyugat-Európát fogok varázsolni a Balkánra.... És Clió, aki szövetkezett Fortunával, Önt tette meg Nagyrománia vezérének! Oh, képzelem mennyi akaraterő, mennyi ambíció, mennyi buzgalom, me nyi lángoló hazaszeretet pezsgett Önben, mikor feltette, hogy megmutatja Briandnak és Lloyd Georgenak, Stresemannak és Bethlennek, hogy mily szédületes tempóban, mennyi becsülettel és tiszta-istváni puritánsággal fogja Ön kiirtani a korrupciót, a demagógiát, a rosszul értelmezett ultra-na-

kezdetével kötött szvettereket, pullovereket, harisnyákat nagy árengedménnyel árusítom

Kötött kosztümöket mérték után készíték!!
London divatkötőde

Oradea Kosuth u. 5.
Saját készítmény! Olcsó gyári árak!

ÜNNEPEKRE Női férfi kabátok tren-coathok
vegytisztítása és festése
megkezdődött
VÉGH-nél

TELEFON: 217

Felvételi helyek: Bémer-tér 2. Liliom-u. 5.

החיות מתקבלות לשנת תרצ"א

האשכול

שנה ב' לשנה 250 ליי קהצי שנה 130 ליי

קלו יוצא אחת לשבוע בעריכתו של יעקב שאמועל

Haeskol Cluj, Sanatorul Parc הכנת

חתמו והחתמו על השבועון העברי היהודי האי-מפלגתי ברומניה

cializmust, a balkáni stylust ebből az országból... És ime Ön, Maniu ur beteg és itthagyt bennünket... Ne haragudjon reánk, mikor rezignáltan utánakiáltjuk: Isten vele Maniu ur....

Isten vele Maniu ur... Hisz tudja: Le roi est mort, vive le roi... Az utódot Mironescu urnak hívják, mit szól hozzá? Mi igazán nem szólunk hozzá semmit, hiszen ha Ön, aki mégis egy politikai ideál volt előttünk, Ön aki a komoly munka, a tettekész elhivatottság szoborszerű figurája volt szemünkben és ennek dacára sem tudott semmit sem alkotni, akkor előre állítjuk és tudjuk, hogy Mironescu ur sem fog semmire sem menni, mert azok a tényezők, amelyek az Ön utjába akadályokat tettek, most sem fognak pihenni, a gáncsvetők, a konkolyhíntók kimerítik majd Mironescu ur alkotó energiáját is, elsorvasztják, kifárasztják a munkakedvét, elbágyasztják a jövőbe vetett reményességét és egy szép napon — de az is lehet, hogy már nagyon csunya lesz az a nap — Mironescu ur is bucsura fogja nyújtani lankadt kezét és egy fáradt, reménytelen mosollyal fogja az utolsó intervjut tollba mondani.

A sors dűbörgő kereke nem ismer megállást, benne vagyunk immár az őszben és felénk mereszti titokteljes rémarcát a tél.... Önnek már könnyű Maniu ur, Ön már többé nem felelős tényező, nem illetékes faktor, Ön már csak egy badacsonyi magázó aglegény... Maniu ur, mi csodáljuk az Ön tisztánlátását, mi dicsérik az Ön éles esztét... Ön most már nyugodtan nevetel. Otthagyt csapat-papot, kinlódjon most már más!... Én eleget kintlódtam hasztalan.... Önnek igaza van Maniu ur! Isten vele....

— Lapunk e heti száma a közbeesett ünnepek miatt redukált terjedelemben jelent meg. Legközelebbi számunk f. hó 24 én, pénteken rendes 6 oldalos terjedelemben fog megjelenni.

— Az angol sajtó a zsidó kérdésről. A Daily Express nagy cikkben számolt be a németországi választások eredményéről és az európai antiszemitizmusról általában. Többek között azt írja: „Az antiszemitizmus hulláma nem fogja érinteni Nagybritániát, mivel mi felhasználtuk különböző gyarmatainkon a zsidókat, különböző foglalkozásokban. Ennek az lett az eredménye, hogy boldogabbak és gazdagabbak lettünk. A közeljövőben az európaiak is meg fogják tanulni, hogy a zsidó kérdésben nincsen más megoldás, vagyis el kell ismerjük a zsidók jogát, hogy bármely munkakörben korlátlanul dolgozhassanak, mert mikor egy nép a zsidókat üldözni kezdi, ez jel az illető nép letérésére és megsemmisülésére”. Ugyanakkor, míg Nyugateurópában a sajtó és az emberiség így gondolkozik, Románia ki van szolgáltatva Cuza, Zelea Codreanu, Danilo és más emberi érzésekből kivetkőzt lelketlen uszítóknak, akik szélsőséges fajvédő politikájuk segítségével aláássák ennek a jobb sorsra érdemes országnak a becsületét, jó hírnevét és hitelét.

Ne adjon hangzatos reklámokra.

Már egy próbarendelés is meggyőzi Önt, hogy legszolidabb árak mellett a legkielégítőbb kiszolgálást kapja minden tekintetben

KOVÁCS LAJOS

uriszabónál
Str General Moşoiu (Kert ucca) 4

— Excessusok Lublinban. A Lublin melletti Wowoliec községben, egy zsidó processió, mely egy Tóra felavatása kapcsán a templomba indult, egy lengyel huligánokból álló csapattól megtámadva lett. A processiót vezető főrabbi, Jehuda Freiberg, a fején szenvedett súlyos sérüléseket. A nagy pánikban egy egész sereg gyermek veszélyes láb-sérüléseket kapott.

— Rabbenu Mose Glasner z. c. l. elhalálzásának 6 éves évfordulója, Smini-Acereth alkalmával volt. A hírneves gaon és kiváló Mizrahi férfit egyéniségét a legközelebbi számunkban méltatjuk.

— A vallásellenes Kulturmisszió megkezdődött Oroszországban. Szeptember 15 és 18-ika között kezdődött meg az összes orosz centrumokban a vallásellenes nagy tüntetés, mely összhangban volt az elmúlt zsidó nagy ünnepekkel. Zsidó írókból és publicistákból álló brigádokat létesítettek, amelyek a zsidó lakta főbb vonalakon fejtettek ki nagy propagandát a zsidó ünnepek megtartása ellen. Az „Emesz” zsidó szovjet lap azt az ajánlatot tette, hogy az ipari s egyéb munkás rétegek a Ros-Hasana-i és Jomkipuri keresetük nagy részét szovjetintézetek céljaira ajánlják fel. Moszkván az első Ros-Hasana estjén óriási atheista manifesztaációt tartottak.

*
Varsó. Lengyel újságok arról adnak hírt, hogy Bardicsevben (Szovjetország) a Ros-hasonoh ünnepek alkalmából véres harc keletkezett az imádkozó zsidók és ifju komunisták között. Az összeütközés alatt 2 zsidó meghalt és négy megsebesült. Vörös lovasság lovagolt az ájtatos hívők közzé és 100 zsidót letartóztattak. Ennek a hírek a megerősítését Moszkvából még nem sikerült megkapni.

Olcsó Cipővásár

Róth Henrik cipőáruházában

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa utca) 3

Dívtos női cipők

Lei 149 Lei 249 Lei 325 Lei 375 árakban

Gyermek és férfi cipők is a legolcsóbban

Ezen árak „Közérdek” vásárlásnál is érvényesek

— Dr. Guggenheim, a svájci legfelsőbb szövetségi bíróság tagja meghalt. Bern. okt. 3. (ITA.) Dr. Guggenheim, a legfelsőbb svájci bíróság tagja, egyike a legkiválóbb európai jogászoknak, 36 éves korában meghalt. Dr. Guggenheim zsidó volt és a svájci szociáldemokrata pártnak egyik vezetője. A svájci szociálisták parlamenti frakciója elhatározta, hogy Guggenheim utódjává a legfelsőbb szövetségi bíróságba Dr. Dávid Farbsteint fogják jelölni. Dr. Farbstein testvéröccse a lengyelországi mizra-chista vezető Hesel Farbsteinnak és valamikor maga is aktív részt vett a cionista mozgalomban. A Palesztina-munkában jelenleg is erős munkásságot fejt ki. A dolgozó Palesztina világkongresszusán, mint a svájci liga delegátusa vett részt.

— Bélrenyhesség, a máj és az epeutak bántalmi, elzsírosodás és köszvény, gyomor- és bélhurut, a vastagbélfal kezdődő megbetegedése, aranyeres bajok esetén a természetes Ferenc József keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasizserevek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. A Ferenc József keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Egy zsidó hitelintézet 32 tagjának elítélésére. Az „Önállóság” zsidó hitelintézet 32 tagjának a pere, mely egy teljes hónapon keresztül tartott, az öszesek elítélésével ért véget. A vád ellenük a szovjet gazdasági törvényeknek áthágása volt. Legtöbbjéből 9 hónaptól 2 évig terjedő kényszer-munkával sújtották, míg néhányat 5 évi fegyházzal büntettek.

Ingyen harisnya

LEITNERNÉL a

„Hófehérke” harisnyaházban

Sas palota Piața Unirei 4.

12 készpénzért vásárolt cikk összértékének 1/12 rész arányában

Ugyanott **BIZALOM** könyveeskére is vásárolhat.

Szombaton csak este nyitva.

Höfer gyermekhintőpor lila dobozban nélkülözhetetlen a csecsemőknél

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ZSIDÓ HUMOR

Szofizma.

Szép beszédet tartott a csengeri rabbi arról, hogy nem szabad a templomban beszélni és csendesen kell végezni az istentiszteletet. Egyik híve sehogysem akart engedelmeskedni az intelemnek s mikor a pap kérdőre vonta, így felelt: Tudvalevőleg a keresztények nem beszélnek a templomban és ha mi követjük, akkor „Chukas hazog” bűncselekedésünk. (chukas hágoj, keresztény szokások utánzásának tiltása)

A poruljárt talmudista.

Egy fiatal ambiciózus bócher két tanulmányt írt, Jóbról és Salamon királyról. Mikor sajtó alá rendezte, elvitte egy híres rabbihoz, hogy írjon hozzá ajánló sorokat. A bocher amidőn elolvassa az előszót, meghökkenve látja, hogy Salamon királyról szóló tanulmánya biz meg sincs említve, holott ő azt ép oly jónak tartotta, mint a másikat. Amikor a rabbinál tudakozódik, az a következő feleletet adta: „Jóbot nagyon sok csapás érte életében, hát kibírja. Ha még egy csapás éri a maga könyve által, de Salamon király, ki egész életén át olyan boldog volt, neki nagyon rosszul esne, ha ilyen csapás éri.”

Ki a legnagyobb?

Három község hívei vitatkoztak a rabbijaik felől. Melyik nagyobb? És szól az egyik: „A mi rabbink pénteken még azt se tudja, miről fog szombaton prédikálni és szombaton olyan beszédet vág ki, hogy gyönyörűség”. Szólt a második: „A mi rabbink még egy félórával a prédikáció előtt sem tudja, mit fog beszélni”. És szól a harmadik: „Akkor mégis a mi rabbink a legnagyobb. Ő már a szószéken áll és beszél és még mindig nem tudja mit beszél”.

A csunya rebbe.

R. Menachem As felesége fiatalon hunyt el. Siremlékét a rabbi szerkesztette felirat örökíti meg. Ebből az utókor azt következteti, hogy a boldogult rebbe nem volt szép asszony. Mert a sírfelirat ezen mondattal kezdődik:

שקר החן והבר דומים
„Hazugság a kegy és hiúság a szépség”.

Az érdekes Dintóra.

Rabbi Meuachem Ashoz panaszra jött egyik híve. „Din tórát akarok tartani X Y-nal. Megállapodtunk, hogy pénzt megyünk „csinálni”. Ő lesz a rebbe, én pedig a sámesz. A jövedelmen pedig egyformán osztozkodunk, Most pedig a „rebbe vett magának 60 százalékot, nekem pedig 40 százalékot adott. Itéljen a rabbi ur!”

„Ez nem is dintóra, nem per” felel a rabbi. Legközelebb megint elmentek, te leszel a „rebbe” és ő a sámesz. És akkor te veszel 60 százalékot, neki pedig adsz 40 százalékot és kvittek vagytok.

Mig a rebe eljut az igazsághoz.

Egy nagyon jámbor, de nem ép igazságszerető rebbe szokása volt, hogy nagyon lassan és vonatottan mondta el a „lemán jirbu” és a kapcsolt fejezetet, mely ezekkel a szavakkal végződik: „Hasém előhéchem emesz”. A templomba került egy idegen hívő, aki kissé türelmetlenül hallgatta a lassu recitálást. Mire egy helybeli bal-bosz így nyugtatta meg: „Még sokáig várhat, míg a mi rebbenk eljut az emesz-hez!”

A férj, aki csunya feleségétől akar szabadulni.

Egy férj így szól feleségéhez: „Nem akarok tudni felőled, míg meg nem mutatod magad R. Ismáélnak, Jószé fiának. Am próbálja meg, fedezzen fel rajtad ő valami szépséget.”

A rabbinak, mikor elébe kerültek, ez volt az első kérdése:

- Szép-e a feje?
- Nem — felel a férj. — a feje szögletes.
- Hátha szép a haja?
- A haja olyan, mint a csepű.
- Hátha élénkek, tüzesek a szemei?
- Nem tüzesek, nem élénkek bágyadtak azok.
- Talán csinosak a fülei?
- Dehogy is csinosak, igen nagyok.
- Talán az orra bájos?
- Oh korántsem, az orra egészen pisze.
- Nézzük hát meg az ajkait.
- Sose tessék fáradni, egy csöppet sem vonzó azok, duzzadtak és vastagok.
- A nyaka, édes lányom, a nyaka?
- Oh jaj, azt egyáltalán nem lehet látni, mert nagyon, de nagyon kurta és egészen a vállak közé van ékelve.
- Nos, akkor mutasd meg a lábaidat.
- A rabbi fáradtsága most is kárba veszett, mert a lábai olyanok voltak, akár a libaé.
- Hátha szép a neve, amelyet visel, buzgólkodott tovább a mester.
- Mondd meg lányom, mi a neved?
- A nevem „Lachluchith”. „Csufika”.
- Egészen rendben van a dolog. Rajtad is van valami szép! A neved. Egészen hozzá illő a külső lényedhez! Menjetek csak haza és éljeteztek tovább együtt békecségekben. (Nedarim 66 b.)

Miért akarták az angyalok a Tórát visszatartani.


Tudvalevő, hogy mikor Mózes le akarta hozni a Tórát az égből, az angyalok visszaakarták tartani. Rejtélyes ez, hiszen a Tóra az emberek számára íródott. A parancsolatok benne csupán az emberek számára adódtak. Egy elmés hitsorsos a következőképp magyarázta meg a dolgot. Vidéki városkában nem a legjobb viszony állott fenn a rabbi és a nyája között. A pap elhatározta, hogy a kerületében levő szomszéd nagyközönségben teszi át a székhelyét.

Amidőn a szekerek és kocsik a költözködésre megérkeztek, hívei kapják magukat, kifogják a lovakat, a kocsisokat pedig megverik. A pap ámulva nézi a történeteket és kérdőre vonja azok okozóit.

„Mi ezt a főrabbi ur érdekében és tiszteletére cselekedtük — mondja az egyik hívő —, mert ha a főrabbi ur csak úgy simán ment volna el, akkor a szomszédfalubeliek azt mondták volna, mi örvendünk, hogy megszabadultunk a főrabbi urtól, így azonban látják, mennyire ragaszkodunk hozzá és milyen nehezen engedjük el. És csak emelni fogja szemükben a főrabbi ur értékét, ha a válás ilyen formájáról tudomást szereznek”. A Tórát is csak azért óhajtották visszatartani az angyalok, hogy ez által jobban megbecsüljék itt a földön az emberek.

Műasztalosok Butorcsarnokai:

Oradea Bémer-tér 2.
Kossuth u. 2.

Óriási butorkészletét 
ne mulassza el megtekinteni.

Meglepő olcsó árak

**Kedvező
fizetési
feltételek**

Férfi szövet

különlegességek

bámulatos olcsó

leszállított árakban

Engros

Havas & Grünfeld

Endetail

posztó áruházában

Kossuth ucca 8.

Közérdek vevőket készpénz árban hszolgálok ki.

Cégünk szoliditására kérjük meggyőződni.

Figyelem!! A zárda-uccai zsidó templommal szemben Schächter Abraham-féle zsidó könyvkereskedésben mindenféle imakönyvek, Machzor slb. magyar és német fordítással, valamint új kiadású és antik könyvek,

TALLESEK

gyári áron, Mezize. Tefilin és más imaszerek engross és detail, legolcsóbban beszerezhetők.

A világhírű סופר התה-ה-200-at meghaladó halhatatlan, gyönyörű beszédét és mondásait egyedül nálam kaphatók jutányos árban.

SCHÄCHTER ABRAHÁM. Oradea. Zárda ucca.

Hölgyek figyelmébe!!

Van szerencsém értesíteni, hogy tanulmányutamról hazatérve a SZOBEL ADOLF által 1912-ben alapított első rangú

női ruha szabóságotátvettem



és azt a legelső párisi szalonok eredeti mintájára tovább vezetem. Ruháim mindenkor a legújabb angol- és francia modellek szerint gyorsan és pontosan készülnék. Szíves pártfogását kérve vagyok kitűnő tisztelettel

Brüder Béla nődivat szalon
Salárdi u. 6.

Felhívás.

Értesitem a n. é. közönséget és a t. vevőkörömet, hogy moderatül felszerelt orth. koser szalámi hentesárugyáramban s legjobb minőségű készítmények jönnek forgalomba hozva. Szíves pártfogást kér

MARTIN PÁL jun.

ארמיה כשר HENTESÁRUGYÁR ארמיה כשר
CLUJ, Piaja Mihai Viteazul 25.

Nyugodtan fog aludni, ha

EXPRESS POLOSKA irtót

használ. Kapható:



STERN S. ENDRE

Egy üveg
ára 15 Lei

CÉGNÉL ORADEA, Zöldfa-u. 10.

Telefon: 378.

Téli szörme különlegességeim

megérkeztek, azokat a legolcsóbb árban biztosítom a nagyrabecsiült vevőközönség rendelkezésére. Szíves pártfogást kér

Oradea, Nagypiac-tér 14.

Ungár Benő

szücs és szörmeáruháza

Győződjön meg!!!



Mindenféle harisnyák, keztük, férfilingeket, Bébé cikkeket, Rövidárúk nagyválasztékban kaphatók:

Szenszky Miklósnál

Saspassage

A legszebb !! Zománccfényű gallérok

tisztítja a

KLEIN Gőzmosóda

Szent János ucca. 4.

VEGYILEG tisztít mos vasal ! férfi és női ruhákat

BORGOS

vegyiltisztító

Bazár épület
Színház oldal.

Restaurant NÓTA Cluj ארמיה

Ha Clujra jön, keresse fel az ujjonán megnyitott orth. koser

Vendéglőmet Str. Dubalarilor v. Timar-u. 7.

a főpostával szemben levő szamosmenti-ucca

ahol izletes koszt, olcsó árak pontos kiszolgálás, garantálják vendégeim megelegedését. Esküvőket vállalok, Szíves pártfogást kér

Utazóknak 10% árengedmény.

Restaurant NÓTA Cluj

50%-ot megtakarít

ha szövet, selyem, bársony, vászon és damasztáru szükségletét

a VERSENY áruházban

Rákóczy-ut 14 sz.

Apolló palota mellett

szerzi be

ארמיה כשר

ארמיה כשר

Restaurant

GROSZ

Oradea, Zöldfa-u. 10.

Timișoara, Lloyd-sor 8.

Utazóknak 10% engedmény

ארמיה כשר

ארמיה כשר

Értesítés
A n. é. közönség figyelmébe ajánlom, hogy saját érdekében libaszir, haj, füstölthús és tepertő téli szükségletét, míg az olcsó ár-hullámszás tart náam beszerezze.

Ugyanotnaponként
friss liba aprólék
kilonként 24 lei

FRIEDMANN SAMU
baromfi és zsirnagykeres.

Oradea, Guza Voda

Hirdessen a „Népünk”-ben